

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
Кафедра наук про здоров'я

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету здоров'я та фізичного
виховання

Едуард СИВОХОП

«28» вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПСИХОЛОГІЯ НЕВРОЗІВ ТА НЕВРОЗОПОДІБНИХ СТАНІВ»

Рівень вищої освіти	бакалавр
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія
Освітня програма	Клінічна психологія
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

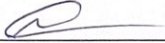
Ужгород 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «**Психологія неврозів та неврозоподібних станів**» для здобувачів вищої освіти галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальності 053 Психологія освітньої програми «Клінічна психологія».

Розробник: Діана СІДУН-СОВИЧ, асистент кафедри наук про здоров'я

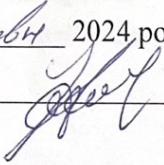
Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри наук про здоров'я

протокол № 16 від «27» червн 2024 року

В.о. завідувача кафедри Мар'яна ДУБ

Схвалено науково-методичною комісією факультету здоров'я та фізичного виховання

протокол № 12 від «27» червн 2024 року

Голова науково-методичної комісії Фелікс ФІЛАК

©Сідун-Сович Д.В., 2024

©ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2024

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 6	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 180	3-й	3-й
Кількість модулів – 2	Семестр:	
	5-й	5-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5,2 самостійної роботи студента – 5,2	Лекції:	
	52 год.	14 год.
	Практичні (семінарські):	
	38 год.	12 год.
Вид підсумкового контролю: екзамен	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: усно	Самостійна робота:	
	90 год.	154 год.

2. Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Психологія неврозів та неврозоподібних станів**» є підготовка фахівців спеціальності 053 «**Психологія**» за освітнім ступенем бакалавра відповідно до державних стандартів, встановлених освітньо-кваліфікаційною характеристикою та освітньо-професійною програмою підготовки «Клінічна психологія»: оволодіння здобувачами вищої освіти знаннями з питань неврології, ознайомлення із закономірностями, механізмами виникнення, функціонування та розвитку психогенних станів; засвоєння базових знань про клінічні прояви основних форм неврозів, їх етимологію і патогенез, вікові особливості, діагностику і психотерапію невротичних розладів. Відповідно до застосування психологічних знань у практичних ситуаціях освітньо-професійної програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій і методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

загальні:

ЗК1 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК4 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК6 Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК7 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК8 Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК9 Здатність працювати в команді.

ЗК10 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК11 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

фахові:

СК 1 Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК 2 Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК 3 Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК 4 Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК 5 Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.

СК 8 Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).

СК 9 Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну відповідно до запиту.

СК 10 Здатність до розробки та реалізації програм, спрямованих на профілактику відхилень у соціальному та особистісному статусі, психічному розвитку людини, а також негативного впливу професійних ризиків в різних видах діяльності.

СК 11 Здатність дотримуватися норм професійної етики.

СК 12 Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

СК 13 Розуміння сфер компетентності та специфіки професійної діяльності клінічного психолога.

СК 14 Розуміння психологічної сутності станів здоров'я та хвороби, знання критеріїв та методів дифдіагностики для визначення психічної норми та патології.

СК 15 Розуміння принципів та вміння комплексно застосовувати методи психодіагностики, психокорекції, психореабілітації та психопрофілактики в роботі з хворими.

СК 16 Розуміння закономірностей функціонування основних фізіологічних систем і психічних функцій людини у нормі та патології, чинників, що впливають на зміну психічних якостей людини під впливом хвороби.

СК 17 Розуміння зв'язку клінічної психології з суміжними сферами знання (психіатрією, психопатологією, патопсихологією, психофізіологією, нейрофізіологією, нейропсихологією, психосоматикою, наркологією, дефектологією, корекційною педагогікою, психотерапією та ін.) та використання інтегративного підходу в своїй діяльності.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Психологія неврозів та неврозоподібних станів**» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП): ОК10 Анатомія центральної нервової системи, ОК11 Основи психогенетики, ОК12 Фізіологія вищої нервової діяльності, ОК13 Пропедевтика внутрішньої медицини, ОК14 Загальна психологія, ОК 18 Клінічна психологія.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «**Клінічна психологія**», вивчення навчальної дисципліни «**Психологія неврозів та неврозоподібних станів**» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.	ПР1
Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.	ПР2
Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.	ПР3
Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.	ПР4
Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.	ПР5
Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження	ПР6
Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.	ПР7
Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для	ПР8

фахівців і нефахівців.	
Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.	ПР9
Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.	ПР10
Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.	ПР11
Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог співрозмовника.	ПР12
Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові особливості.	ПР13
Відповідально ставлення до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.	ПР15
Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.	ПР16
Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.	ПР17
Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.	ПР18
Володіти методами діагностики психічних процесів, станів, властивостей особистості та вміти інтерпретувати отримані дані.	ПР19
Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість проведених інтервенцій.	ПР20

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Психологія неврозів та неврозоподібних станів**»

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Аналізувати та пояснювати закономірності та особливості розвитку й функціонування клінічних проявів при неврологічних синдромах в контексті професійних завдань, виходячи із розуміння предметної області дисципліни, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання	ПРН1
Розуміти відмінності між невротичним та неврозоподібним розвитком; знати основні підходи до дослідження психогенних порушень психічної діяльності та особистості.	ПРН2
Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел, виходячи із розуміння завдань дисципліни «Психологія неврозів та	ПРН3, ПРН4

неврозоподібних станів».	
Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження неврозів і неврозоподібних станів та технології психологічної допомоги. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження неврозів і неврозоподібних станів, формулювати аргументовані висновки. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців.	ПРН5, ПРН6, ПРН7, ПРН8
Приймати та аргументувати власні рішення щодо розв'язання психологічних задач і проблем, пов'язаних з питаннями неврології у процесі професійної діяльності. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, ураховуючи клінічні прояви неврозу, їх етимологію і патогенез, вікові особливості, забезпечуючи ефективність власних дій. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, психотерапію невротичних розладів тощо, відповідно до вимог співрозмовника.	ПРН9, ПРН10, ПРН11, ПРН12
Встановлювати адекватні міжособистісні стосунки і демонструвати комунікативні здібності взаємодії, зокрема, висловлюватись логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей чи гендерно-вікових відмінностей співрозмовника	ПРН13
Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії	ПРН15, ПРН16, ПРН17, ПРН18
Володіти методами діагностики психічних процесів, станів, властивостей невротичних розладів особистості та вмінні інтерпретувати отримані дані.	ПРН19
Розробляти програми психологічних інтервенцій при неврологічних захворюваннях та їх ускладненнях (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість проведених інтервенцій	ПР 20

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- іспит
- тести;
- презентації результатів виконаних завдань;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: індивідуальне усне опитування, індивідуальне письмове опитування, тестовий контроль (I-II рівня) (письмовий та онлайн), вирішення типових практичних завдань.

Форма модульного контролю: письмова модульна контрольна робота (теоретичні питання, тестові та практичні завдання).

Форма підсумкового семестрового контролю: усний (стаціонарно чи онлайн) іспит.

Навчальний матеріал дисципліни згрупований у 2 модулі. Освоєння навчального матеріалу проводиться упродовж одного семестру. Поточний модульний контроль проводиться шляхом опитування студентів під час занять, тестового контролю знань на заняттях, перевірки конспектів лекцій та домашніх завдань, аналізу відвідування та відробок. В ході поточного контролю, за усну відповідь студент отримує оцінку за національною чотирибальною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), яка потім переводиться у рейтингові бали. При оцінюванні засвоєння матеріалу кожного заняття модуля студенту виставляються оцінки за 4-бальною (традиційною) шкалою з використанням прийнятих у ВНЗ та затверджених цикловою медичною комісією критеріїв оцінювання.

Оцінка «відмінно» виставляється за умови, якщо студент знає зміст заняття та лекційний матеріал у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; відтворює матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує тестові задачі та виконує лабораторні завдання.

Оцінка «добре» виставляється, якщо студент знає зміст заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно і систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання студент відповідає без помилок; виконує лабораторні завдання, відчуваючи складнощі в інтерпретації отриманих результатів.

Оцінка «задовільно» ставиться студентові на основі знання всього змісту заняття та при задовільному рівні його розуміння. Студент спроможний вирішувати спрощені завдання за допомогою навідних питань; виконує емпіричну частину лабораторних завдань, але не може інтерпретувати дані і робить формальні висновки.

Оцінка «незадовільно» виставляється у випадках, коли знання і уміння студента є нижчими за критерії задовільної оцінки.

У робочій програмі застосовано такий принцип конвертації традиційної системи оцінювання в бали (таблиця 1):

Таблиця 1

Конвертація традиційної системи оцінювання в бали

Традиційна оцінка	Конвертація у бали
«5»	10-8
«4»	7-5
«3»	4-2
«2»	1(0 балів за знання та 1 бал – за присутність на занятті)

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота							Модульна контрольна робота	Сума	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	Практичні 30* Самостійні 20	50	100

T1, T2 ... – теми* - відповідно до таблиці «Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни»

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота							Модульна контрольна робота	Сума	
T8	T9	T10	T11	T12	T13		Практичні 30* Самостійні 20	50	100

T1, T2 ... – теми * - відповідно до таблиці «Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни»

30 балів – робота на практичних заняттях.

20 балів – виконання самостійної роботи.

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття	7	30	6	30
1.1. Письмове чи онлайн тестування при тематичному оцінюванні	1 (10 тестів)	5	1(10 тестів)	5
1.2. Глосарій: термінологічний диктант	1	5	1	5
1.3. Усна відповідь	7	10*	6	10*
1.4 Навчання на сайті https://prometheus.org.ua/ ПРОГРАМИ ЄС ЕРАЗМУС+ з поданням сертифікату про результат навчання (1 кредит ЄКТС)	1	8	1	8
2. Самостійна робота (виконання: навчально-дослідних завдань)		20		20
2.1. Дослідження за методиками та звіт про результати	6	10**	4	10**
2.2. Презентація результатів виконаних завдань ***	1	5	1	5
3. Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

* розраховується як середній бал за теоретичні відповіді

** розраховується як середній бал за всі практичні

*** виконується за вибором студента

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Упродовж семестру з дисципліни проводиться 2 модульні контрольні роботи (МКР). Перевірка та оцінювання знань, умінь і практичних навичок студентів у межах окремого змістового модулю здійснюються за 100-бальною шкалою. МКР складається з вирішення тестових завдань, теоретичних питань та ситуаційних задач. Розподіл балів за результат виконання МКР визначається таким чином: максимально 50 балів – МКР (таблиця 2). До модульної контрольної роботи допускаються всі студенти. На виконання письмового компонента МКР відводиться до двох академічних годин. В МКР є 15 тестових завдань, глосарій (5 термінів), 2 теоретичні питання, 1 проблемне питання практичного змісту. Правильна відповідь за кожний окремий тест оцінюється в 1 бал, за терміни – по 1 балу, теоретичне питання – у 10 балів, за проблемне питання практичного змісту – 10 балів. За допомогою письмової модульної контрольної роботи оцінюється ступінь засвоєння пройденого матеріалу за максимальною рейтинговою оцінкою – 50 балів (див. табл. 2). Студент, який не з'явився на МКР з поважної причини, може пройти його у визначений кафедрою термін.

Таблиця 2

Шкала контролю модульної контрольної роботи

Показники	Бали
Письмова модульна контрольна робота:	0 – 50:
- тестові завдання (за кожну правильну відповідь нараховується 1 бал)	0 – 15
- термінологічний диктант (5 термінів за кожну правильну відповідь нараховується 1 бал)	0 - 5
- 2 теоретичні питання (за кожну правильну відповідь нараховується 5 балів)	0 - 10
- проблемне питання практичного змісту (за кожну аргументовану відповідь нараховується 10 балів)	0 - 20

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Упродовж семестру з дисципліни проводиться 2 модульні контрольні роботи (МКР). Перевірка та оцінювання знань, умінь і практичних навичок студентів у межах окремого змістового модулю здійснюються за 100-бальною шкалою. МКР складається з вирішення тестових завдань, теоретичних питань та ситуаційних задач. Розподіл балів за результат виконання МКР визначається таким чином: максимально 50 балів – МКР (таблиця 2). До модульної контрольної роботи допускаються всі студенти. На виконання письмового компонента МКР відводиться до двох академічних годин. В МКР є 15 тестових завдань, глосарій (5 термінів), 2 теоретичні питання, 1 проблемне питання практичного змісту. Правильна відповідь за кожний окремий тест оцінюється в 1 бал, за терміни – по 1 балу, теоретичне питання – у 10 балів, за проблемне питання практичного змісту – 10 балів. За допомогою письмової модульної контрольної роботи оцінюється ступінь засвоєння пройденого матеріалу за максимальною рейтинговою оцінкою – 50 балів (див. табл. 2). Студент, який не з'явився на МКР з поважної причини, може пройти його у визначений кафедрою термін.

Таблиця 2

Шкала контролю модульної контрольної роботи

Показники	Бали
Письмова модульна контрольна робота:	0 – 50:
- тестові завдання (за кожну правильну відповідь нараховується 1 бал)	0 – 15
- термінологічний диктант (5 термінів за кожну правильну відповідь нараховується 1 бал)	0 – 5
- 2 теоретичні питання (за кожну правильну відповідь нараховується 5 балів)	0 – 10
- проблемне питання практичного змісту (за кожну аргументовану відповідь нараховується 10 балів)	0 – 20

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни проводиться у вигляді *іспиту* в кінці семестру і дає можливість визначити прикінцевий рівень і якість засвоєння студентами теоретичних знань та практичних вмінь і навичок з даної дисципліни. Максимальна оцінка з підсумкового (семестрового) контролю становить 100 балів.

Переведення даних 100-бальної шкали у оцінки за національною шкалою та шкалою ЄКТС здійснюється в порядку, зазначеному в таблиці 4.

Студенти, підсумкова модульна оцінка яких становить 35-59 балів, зобов'язані пройти підсумковий (семестровий) контроль у формі екзамену, що передбачено робочим навчальним планом. Підсумковий семестровий контроль з дисципліни проводиться у вигляді екзамену в кінці семестру і дає можливість визначити кінцевий ступінь рівня і якості засвоєння студентами теоретичних знань та практичних вмінь і навичок з даної дисципліни. Максимальна оцінка з підсумкового (семестрового) контролю становить 100 балів.

До підсумкового (семестрового) контролю з навчальної дисципліни не допускаються студенти, які не виконали умови договору про навчання та усі види обов'язкових робіт (самостійних завдань, рефератів тощо), передбачених робочою програмою, а також підсумкова модульна оцінка яких становить менше 35 балів. Відповідальний працівник деканату у відомості проти прізвища такого студента робить позначку «недопущений». Якщо підсумкова модульна оцінка становить не менше 60 балів, то за згодою студента вона може бути зарахована як підсумкова (семестрова) оцінка з навчальної дисципліни. Вона може бути виставлена у відомість обліку успішності та залікову книжку (індивідуальний навчальний план) до початку екзаменаційної сесії, відразу після оголошення результатів останнього модульного контролю. При цьому присутність студента є обов'язковою. За наявності бажання підвищити рейтинг студент складає іспит. Для підвищення позитивної оцінки надається одна спроба. Незалежно від того, чи студент складає іспит у зв'язку з тим, що в нього підсумкова модульна оцінка незадовільна (35-59 балів), чи з метою підвищення позитивної оцінки, викладач виставляє студенту оцінку, керуючись виключно рівнем його знань, виявлених на залікові, тобто, виходячи із 100 балів, але при цьому виставлена підсумкова (семестрова) оцінка не може бути нижчою за підсумкову модульну оцінку.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи студента протягом семестру.

Таблиця 4

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання у оцінки за національною шкалою та шкалою ЄКТС

Сума балів за всі	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
-------------------	-------------	-------------------------------

види навчальної діяльності		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка «відмінно» А (90-100). Студент вміє ставити проблему і обирати спосіб її дослідження; аналізує причинно-наслідкові зв'язки між механізмами виникнення, функціонуванням та розвитком психогенних станів психіки; визначає значення для неврології та її базових категорій (патологія психіки, порушення психічної діяльності, психогенії, неврози, розлади особистості), а також може розкрити їх місця в системі патофизиологічних знань; самостійно застосовує методи й інструменти діагностики; проводить та узагальнює результати діагностичних досліджень; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку набуває; вміє самостійно виконувати завдання психодіагностичного дослідження, передбачені програмою; вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, демонструючи особистісну позицію-дослідника.

Оцінка «добре» В (82-89). Студент повністю опанував і вільно володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях; вміє аналізувати причинно-наслідкові зв'язки між психічною нормою та патологією, розуміє психологічну сутність станів здоров'я та хвороби, знає критерії та методи дифдіагностики, а також орієнтується про лікування, невідкладну допомогу, профілактику при неврологічних захворюваннях, вміє застосовувати здобуті теоретичні знання на практиці, але допускає неточності у формулюванні термінів, незначні помилки в інтерпретації результатів досліджень.

Оцінка «добре» С (74-81). Студент добре орієнтується у змісті програмного матеріалу, має практичні навички, може використовувати сучасні методи дослідження, але у самостійному проведенні дифдіагностики особистості, групи та інтерпретації отриманих результатів допускає помилки.

Оцінка «задовільно» D (64-73). Студент знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії; аналізує причинно-наслідкові зв'язки між психічною нормою та патологією, розуміє психологічну сутність станів здоров'я та хвороби, що досліджуються; допускає помилки при виконанні дослідницьких завдань та у їх якісному аналізі, має труднощі у формулюванні висновків за даними виконаного обстеження.

Оцінка «задовільно» E (60-63). Студент знає основні теми навчальної дисципліни, але його знання мають загальний характер; вміння і навички, необхідні для практичного використання знань не достатньо сформовані, виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Самостійно дифдослідження виконує, але з помилками.

Оцінка «незадовільно» FX (35-59). Студент має фрагментарні знання з усього курсу, виявляє суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу. Не вміє викласти зміст програмного матеріалу. Недостатньо сформовані практичні навички щодо проведення диференційної діагностики при неврологічних захворюваннях та тлумаченні отриманих даних, допускає суттєві помилки у виконанні завдань, передбачених програмою.

Оцінка «незадовільно» F (0-34). Студент не знає програмного матеріалу, відтворює окремі факти; допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою; не працював на практичних заняттях; не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи студента протягом семестру.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Вступ до психології неврозів та невротичних станів

Тема 1. Історія розвитку концепцій неврогенезу у вітчизняних і зарубіжних теоріях особистості. Вступ до психології неврозів: Ознайомлення з основними поняттями, причинами виникнення та класифікацією неврозів.

Тема 2. Класифікація невротичних розладів. Клінічні типи невротичних розладів.

Тема 3. Теорії неврозів: Огляд різних теорій, які пояснюють виникнення та розвиток неврозів.

Тема 4. Діагностика та клінічний аналіз неврозів: Опанування методів діагностики та аналізу неврозів з практичними вправами.

Тема 5. Лікування неврозів: Вивчення різних підходів та методів лікування невротичних станів.

Тема 6. Практична підготовка: Здійснення практичних вправ з психології неврозів, у тому числі в роботі з пацієнтами.

Тема 7. Дослідження у сфері неврозів: Заходи з психологічної профілактики та просвіти невротичних розладів.

Модуль 2. Особливості протікання, етіологія та патогенез невротичних розладів

Тема 8. Причини виникнення та види неврастенії (F 48). Особливості протікання та форми неврастенії. Психастенія.

Тема 9. Дисоціативні Розлади (F44). Етіологія та патогенез істерії. Особливості протікання. Психоаналітичний підхід до пояснення природи істерії. Диференціація істеричного та епілептичного нападу. Гострі істеричні реакції.

Тема 10. Невроз нав'язливих станів (F40- F42). Поняття фобій, види фобій. Страхі дітей в нормі відносно віку. Фобічні тривожні розлади (F40). Соціальні фобії.

Тема 11. Обсесивно-компульсивні розлади (F42). Obsесивно-компульсивний розлад (F42), основні симптоми, протікання. Психологічна допомога при ОКР. Диференціальна діагностика. Невротичні, пов'язані зі стресом і соматоформні розлади (F45).

Тема 12. Панічні напади (F40.00-40.01). Психічні симптоми, загальні симптоми за DSM-4. Етіологія. Тривожні, тривожно-фобійні розлади.

Генералізований тривожний розлад. Методи надання самопомоги. Психотерапія при панічних нападах.

Тема 13. Гостра реакція на стрес. Посттравматичні стресові розлади (ПТСР). Наслідки бойового стресу. Клінічні діагностичні критерії. Перша психологічна допомога при ПТСР. Психодіагностика ПТСР.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин 180					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
Модуль 1						
Вступ до психології невротів та невротичних станів						
Тема 1. Історія розвитку концепцій неврогенезу у вітчизняних і зарубіжних теоріях особистості. Вступ до психології невротів: Ознайомлення з основними поняттями, причинами виникнення та класифікацією невротів.	13	4	2			7
Тема 2. Класифікація невротичних розладів. Клінічні типи невротичних розладів.	13	4	2			7
Тема 3. Теорії невротів: Огляд різних теорій, які пояснюють виникнення та розвиток невротів.	13	4	2			7
Тема 4. Діагностика та клінічний аналіз невротів: Опанування методів діагностики та аналізу невротів з практичними вправами.	14	4	2			8
Тема 5. Лікування невротів: Вивчення різних підходів та методів лікування невротичних станів.	13	4	2			7
Тема 6. Практична підготовка: Здійснення практичних вправ з психології невротів, у тому числі в роботі з пацієнтами.	15	4	4			7
Тема 7. Дослідження у сфері невротів: Заходи з психологічної профілактики та просвіти невротичних розладів.	13	4	2			7
Модульна контрольна робота	2	2				
Разом за модуль	96	30	16			50
Модуль 2						
Особливості протікання, етіологія та патогенез невротичних розладів						
Тема 8. Причини виникнення та види неврастенії (F 48). Особливості протікання та форми неврастенії. Психастенія.	10	2	2			6
Тема 9. Дисоціативні Розлади (F44). Етіологія та патогенез істерії. Особливості протікання. Психоаналітичний підхід до пояснення природи істерії. Диференціація істеричного та епілептичного нападу. Гострі істеричні реакції.	15	4	4			7

Тема 10. Невроз нав'язливих станів (F40- F42). Поняття фобій, види фобій. Страхі дітей в нормі відносно віку. Фобічні тривожні розлади (F40). Соціальні фобії.	15	4	4			7
Тема 11. Обсесивно-компульсивні розлади (F42). Обсесивно-компульсивний розлад (F42), основні симптоми, протікання. Психологічна допомога при ОКР. Диференціальна діагностика. Невротичні, пов'язані зі стресом і соматоформні розлади (F45).	15	4	4			7
Тема 12. Панічні напади (F40.00-40.01). Психічні симптоми, загальні симптоми за DSM-4. Етіологія. Тривожні, тривожно-фобійні розлади. Генералізований тривожний розлад. Методи надання самопомоги. Психотерапія при панічних нападах.	15	4	4			7
Тема 13. Гостра реакція на стрес. Посттравматичні стресові розлади (ПТСР). Наслідки бойового стресу. Клінічні діагностичні критерії. Перша психологічна допомога при ПТСР. Психодіагностика ПТСР.	12	2	4			6
Модульна контрольна робота	2	2				
Разом за модуль	84	22	22			40
Разом за семестр	180	52	38			90

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин 180				
	Форма навчання: заочна				
	у тому числі				
	лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
Модуль 1					
Вступ до психології невротів та невротичних станів					
Тема 1. Історія розвитку концепцій неврогенезу у вітчизняних і зарубіжних теоріях особистості. Вступ до психології невротів: Ознайомлення з основними поняттями, причинами виникнення та класифікацією невротів.	12	2			10
Тема 2. Класифікація невротичних розладів. Клінічні типи невротичних розладів.	13,5	1	0,5		12
Тема 3. Теорії невротів: Огляд різних теорій, які пояснюють виникнення та розвиток невротів.	13,5	1	0,5		12

Тема 4. Діагностика та клінічний аналіз неврозів: Опанування методів діагностики та аналізу неврозів з практичними вправами.	13,5	1	0.5			12
Тема 5. Лікування неврозів: Вивчення різних підходів та методів лікування невротичних станів.	13	1				12
Тема 6. Практична підготовка: Здійснення практичних вправ з психології неврозів, у тому числі в роботі з пацієнтами.	13,5	1	0,5			12
Тема 7. Дослідження у сфері неврозів: Заходи з психологічної профілактики та просвіти невротичних розладів.	13	1				12
Разом за модуль	92	8	2			82
Модуль 2						
Особливості протікання, етіологія та патогенез невротичних розладів						
Тема 8. Причини виникнення та види неврастенії (F 48). Особливості протікання та форми неврастенії. Психастенія.	14	1	1			12
Тема 9. Дисоціативні Розлади (F44). Етіологія та патогенез істерії. Особливості протікання. Психоаналітичний підхід до пояснення природи істерії. Диференціація істеричного та епілептичного нападу. Гострі істеричні реакції.	14	1	1			12
Тема 10. Невроз нав'язливих станів (F40- F42). Поняття фобій, види фобій.Страхи дітей в нормі відносно віку. Фобічні тривожні розлади (F40). Соціальні фобії.	15	1	2			12
Тема 11. Обсесивно-компульсивні розлади (F42). Obsесивно-компульсивний розлад (F42), основні симптоми, протікання. Психологічна допомога при ОКР. Диференціальна діагностика. Невротичні, пов'язані зі стресом і соматоформні розлади (F45).	15	1	2			12
Тема 12. Панічні напади (F40.00-40.01). Психічні симптоми, загальні симптоми за DSM-4. Етіологія. Тривожні, тривожно-фобійні розлади. Генералізований тривожний розлад. Методи надання самопомоги. Психотерапія при панічних нападах.	15	1	2			12
Тема 13. Гостра реакція на стрес. Посттравматичні стресові розлади (ПТСР). Наслідки бойового стресу. Клінічні діагностичні критерії. Перша психологічна допомога при ПТСР. Психодіагностика ПТСР.	15	1	2			12
Разом за модуль	88	6	10			72
Разом за семестр	180	14	12			154

6. 3. Теми практичних занять

Теми практичних занять	Кількість годин	
	Денна ф.н.	Заочна ф.н.
Тема 1. Історія розвитку концепцій неврогенезу у вітчизняних і зарубіжних теоріях особистості. Вступ до психології неврозів: Ознайомлення з основними поняттями, причинами виникнення та класифікацією неврозів.	2	
Тема 2. Класифікація невротичних розладів. Клінічні типи невротичних розладів.	2	0,5
Тема 3. Теорії неврозів: Огляд різних теорій, які пояснюють виникнення та розвиток неврозів.	2	0,5
Тема 4. Діагностика та клінічний аналіз неврозів: Опанування методів діагностики та аналізу неврозів з практичними вправами.	2	0.5
Тема 5. Лікування неврозів: Вивчення різних підходів та методів лікування невротичних станів.	2	
Тема 6. Практична підготовка: Здійснення практичних вправ з психології неврозів, у тому числі в роботі з пацієнтами.	4	0,5
Тема 7. Дослідження у сфері неврозів: Заходи з психологічної профілактики та просвіти невротичних розладів.	2	
Тема 8. Причини виникнення та види неврастенії (F 48). Особливості протікання та форми неврастенії. Психастенія.	2	1
Тема 9. Дисоціативні Розлади (F44). Етіологія та патогенез істерії. Особливості протікання. Психоаналітичний підхід до пояснення природи істерії. Диференціація істеричного та епілептичного нападу. Гострі істеричні реакції.	4	1
Тема 10. Невроз нав'язливих станів (F40- F42). Поняття фобій, види фобій.Страхи дітей в нормі відносно віку. Фобічні тривожні розлади (F40). Соціальні фобії.	4	2
Тема 11. Обсесивно-компульсивні розлади (F42). Обсесивно-компульсивний розлад (F42), основні симптоми, протікання. Психологічна допомога при ОКР. Диференціальна діагностика. Невротичні, пов'язані зі стресом і соматоформні розлади (F45).	4	2
Тема 12. Панічні напади (F40.00-40.01). Психічні симптоми, загальні симптоми за DSM-4. Етіологія. Тривожні, тривожно-фобійні розлади. Генералізований тривожний розлад. Методи надання самопомоги. Психотерапія при панічних нападах.	4	2
Тема 13. Гостра реакція на стрес. Посттравматичні стресові розлади (ПТСР). Наслідки бойового стресу. Клінічні діагностичні критерії. Перша психологічна допомога при ПТСР. Психодіагностика ПТСР.	4	2

Разом за семестр	38	12
------------------	----	----

6.4. Самостійна робота

Назва теми	Кількість годин	
	Денна ф.н.	Заочна ф.н.
Модуль 1.		
	7	10
<p>Тема 1. Історія розвитку концепцій неврогенезу у вітчизняних і зарубіжних теоріях особистості. Вступ до психології неврозів: Ознайомлення з основними поняттями, причинами виникнення та класифікацією неврозів. Наукові школи психології про поняття «невротичні розлади», «невроз».</p> <p><i>Укладіть глосарій: випишіть із словників та навчальних посібників ключові поняття теми. Аналіз наукових статей, тез, конспектів та рефератів.</i></p>	7	12
<p>Тема 3. Теорії неврозів: Огляд різних теорій, які пояснюють виникнення та розвиток неврозів.</p> <p><i>Прокоментуйте та опишіть вислів (на вибір) у формі есе:</i></p> <p>1) австрійського психолога і психіатра Віктора Франкла (Viktor Emil Frankl) : Симптом нашого часу - це колективні ноогенні неврози, які охопили, передусім, цивілізовані країни. їх ознакою є втрата або відсутність у особистості сенсу свого існування, ціннісні конфлікти.</p> <p>2) Хорні К. : кожен п'ятий невротичний випадок має ноогенну основу, однак насправді майже будь-який невроз має душевні корені походження.</p>	7	12
<p>Тема 4. Діагностика та клінічний аналіз неврозів: Опанування методів діагностики та аналізу неврозів з практичними вправами.</p> <p>Діагностика невротизації особистості за допомогою структурованих клінічних інтерв'ю та психодіагностичних тестів. Методики двох типів:</p> <p>1) методики, що направлені на діагностику того чи іншого невротичного розладу;</p> <p>2) методики, що направлені на оцінку тих чи інших характеристик особистості (в тому числі, невротизацію та невротизм).</p> <p><i>Визначити які методики належать до кожної з груп? Провести та описати один з психодіагностичних тестів, або структурованих клінічних інтерв'ю (на вибір).</i></p>	8	12
<p>Тема 5. Лікування неврозів: Вивчення різних підходів та методів лікування невротичних станів.</p> <p>Симптоми невротичного зриву (зниження настрою,</p>	7	12

<p>роздратованість, безсоння, почуття внутрішнього дискомфорту, кволість, апатія, зниження апетиту тощо). Ця симптоматика супроводжується загальним нездужанням, неприємними тілесними відчуттями, вегетативними розладами. Прояви неврозів загалом можна охарактеризувати як стійку втрату душевного спокою. Фармакотерапія. Застосування антидепресантів, седативних засобів, адаптогенів та транквілізаторів. Психотерапія. Фізіотерапія. Гіпнотерапія.</p> <p><i>Розробити заходи, підібрати інструментарій щодо зазначеного напрямку в роботі клінічного психолога. Написання звіту.</i></p>		
<p>Тема 6. Практична підготовка: Здійснення практичних вправ, технік, проведення опитувальників та діагностик з психології неврозів, у тому числі в роботі з пацієнтами.</p> <p>Опитувальник Леонгарда-Шмішека, Діагностика стану фрустрованості Вассермана-Бойко, Діагностика рівня тривожності школярів Філіпса, Тест тривожності Р.Теммла, М. Доркі, Тест-опитувальник рівня тривожності і схильності школяра до неврозу А. Захарова, Діагностика агресивності Басса-Даркі, Тест-опитувальник Спілбергера-Ханіна ситуаційної та особистісної тривожності, Експрес-діагностика депресивних станів за В.А.Жмуровим, Експрес-діагностика невротичних станів Хека-Хесса, Оцінка нервово-психічного напруження (Н.А. Немчин), Діагностика самооцінки психічних станів Г. Айзенка, Діагностика невротичних станів К.К. Яхіна, Методика визначення характерологічних акцентуацій особистості та нервово-психічної нестійкості А.А.Кареліна, Тест фрустраційних реакцій С.Розенцвейга, Діагностика рівня невротизації Л.І. Вассермана, Діагностика рівня невротизації та психопатизації РПН.</p> <p><i>Провести та описати один з психодіагностичних тестів. Описати.</i></p>	7	12
<p>Тема 7. Дослідження у сфері неврозів: Профілактика нервово-психічних. Провідні напрямки профілактичної роботи: Психологічний. Медичний. Соціальний. Управлінсько-організаційний напрямок.</p> <p><i>Напишіть есе на тему: «Збереження психічного здоров'я населення та профілактика нервово-психічних порушень».</i></p>	7	12
Модуль 2.		
<p>Тема 8. Причини виникнення та види неврастенії (F 48). Особливості протікання та форми неврастенії. Психастенія. В етіопатогенезі неврозу розрізняють нейробіологічні, нейрофізіологічні та генетичні фактори. Органічні зміни мозку при неврастенії зазвичай відсутні. Невротизм (стан тривожності,</p>	6	12

емоційної нестійкості, депресивності) зберіг свою роль у розвитку невротичних розладів (Santosh Kumar Chaturvedi et al., 2004). <i>Клінічна картина неврастенії. Навести приклади, проаналізувати головні симптомокомплекси</i>		
Тема 9. Дисоціативні Розлади (F44). Етіологія та патогенез істерії. Особливості протікання. Психоаналітичний підхід до пояснення природи істерії. Диференціація істеричного та епілептичного нападу. Гострі істеричні реакції. <i>Клінічна картина істеричного неврозу. Навести приклади, проаналізувати головні симптомокомплекси: рухові, сенсорні та вегетативні порушення.</i>	7	12
Тема 10. Невроз нав'язливих станів (F40- F42). Поняття фобій, види фобій. Страхі дітей в нормі відносно віку. Фобічні тривожні розлади (F40). Соціальні фобії. Група розладів, для яких домінуючим симптомом є страх за обставин, коли реальна небезпека відсутня. <i>Фобічна ситуація, фобічна тривога, депресивний епізод – дати пояснення, навести приклад клінічного випадку.</i>	7	12
Тема 11. Обсесивно-компульсивні розлади (F42). Obsесивно-компульсивний розлад (F42), основні симптоми, протікання. Психологічна допомога при ОКР. Диференціальна діагностика. Невротичні, пов'язані зі стресом і соматоформні розлади (F45). Основні ознаки. <i>Компульсивні дії або ритуали та їх функція. Приклади. Описати у формі звіту.</i>	7	12
Тема 12. Панічні напади (F40.00-40.01). Психічні симптоми, загальні симптоми за DSM-4. Етіологія. Тривожні, тривожно-фобійні розлади. Генералізований тривожний розлад. Методи надання самопомоги. Психотерапія при панічних нападах. Панічний розлад [епізодичний пароксизмальний страх] Основні ознаки: рекурентні напади сильної тривоги (паніки). <i>Деперсоналізація або дереалізація. Панічний розлад. Приклади. Описати у формі звіту.</i>	7	12
Тема 13. Гостра реакція на стрес. Посттравматичні стресові розлади (ПТСР). Наслідки бойового стресу. Клінічні діагностичні критерії. Перша психологічна допомога при ПТСР. Психодіагностика ПТСР. Повторне переживання травми у нав'язливих спогадах (флешбеки), сні або нічні кошмари. Стан автономного надмірного збудження з надмірною настороженістю, посиленою реакцією здригання та безсонням. <i>Підготуйте реферат за обраною темою:</i> <i>1. Полярність поглядів щодо поняття «невротичні розлади», «невроз» в психології і в медицині.</i> <i>2. Невротичні розлади як одні з найчастіших форм</i>	6	12

<i>нервово-психічних порушень. Тенденція до поширення в нинішніх умовах в суспільстві.</i>		
Разом	90	154

*Примітка. Самостійна робота виконується студентом згідно визначених завдань у Робочому зошиті з навчальної дисципліни (для денної та заочної форми навчання).

Самостійна робота над навчальною дисципліною також включає: опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу; вивчення окремих тем питань, що передбачені для самостійного опрацювання; поглиблене вивчення літератури на задану тему та пошук додаткової інформації; підготовка до лабораторних занять; систематизацію вивченого матеріалу перед іспитом; опрацювання та підготовку огляду опублікованих у фахових та інших виданнях статей; розроблення схем, таблиць, діаграм, мультимедійних презентацій тощо.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Обладнання: фліп-чарт, мультимедійний проектор (монітор), комп'ютер (стаціонарний чи ноутбук), сайт електронного навчання ДВНЗ «УжНУ», ін.

Методи навчання

1. Основні форми навчального процесу при вивченні дисципліни **«Психологія неврозів та неврозоподібних станів»:**

- навчальні заняття
- самостійна робота студентів
- робота в наукових бібліотеках та мережі Інтернет.

2. Види навчальної роботи студентів:

- лекція
- практичне заняття
- консультація
- іспит.

З метою активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні дисципліни **«Психологія неврозів та неврозоподібних станів»** використовуються різноманітні методи навчання, а саме: пояснювально-ілюстративні методи з використанням мультимедійних презентацій, а також вербальні (словесні), наочні та практичні методи, які включають в себе як подання матеріалу викладачем (лекція, розповідь, пояснення, бесіда), так і роботу студентів з книжкою (підручником, довідковою, науково-популярною і навчальною літературою) та глобальною мережею Інтернет, ін. Метод викладання навчального матеріалу визначаються викладачем в залежності від цілей і завдань, виду занять, змісту теми, можливостям (інтелектуальним, психологічним, морально-етичним тощо) студентів, наявним умовам і часу, відведеному для вивчення теми. В ході лекцій використовуються наступні методи:

- пояснювально-ілюстративний, або інформаційно-рецептивний метод (розповідь, лекція, пояснення, робота з роздатковим матеріалом, підручником, демонстрація та ін.)
- проблемний метод подачі навчального матеріалу, частково-пошуковий або евристичний методи (викладач розділяє проблему на частини, студенти здійснюють окремі кроки щодо розв'язування під проблем).

Під час викладання навчального матеріалу лекції використовується мультимедійна презентація.

Перелік методів навчання, що використовуються у процесі вивчення дисципліни:

1) *за типом пізнавальної діяльності:* пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; проблемного викладу; дослідницький; аналітичний; індуктивний; дедуктивний

- 2) *за основними етапами процесу*: формування знань; формування умінь і навичок; застосування знань; узагальнення; закріплення; перевірка
- 3) *за системним підходом*: стимулювання та мотивація; контроль та самоконтроль
- 4) *за джерелами знань*: словесні – розповідь, пояснення, лекція; наочні – демонстрація, ілюстрація
- 5) *за рівнем самостійної розумової діяльності*: проблемний; частково-пошуковий; дослідницький; метод проблемного викладання.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Психічне здоров'я / О.С.Чабан, В.Т.Ящук, Я.М. Несторович. Тернопіль ТДМУ «Укрмедкнига», 2008. 479 с.
2. Основи загальної і медичної психології психічного здоров'я та міжособового спілкування | І.Я. Губенко, О.С. Капнацька, О.Т. Шевченко - Медицина, 2013. 296 с.
3. Основи психології. / Вітенко І.С., Вітенко Т.І. Вінниця : Нова книга, 2001.
4. Основи загальної та медичної психології./ Вітенко І.С., Чабан О.С. Тернопіль: Укрмедкнига, 2003.
5. Загальна психологія./ Максименко С.Д., Солов'єнко В.О., Зайчук В.О., Пачуга В.О. Вінниця: Нова книга, 2006.
6. Профілактика та корекція посттравматичних стресових розладів: психологічні аспекти/ Романовська Д.Д. / Навчальний посібник. Чернівці : Технодрук, 2014. 133 с.

Допоміжна література:

1. Белей М.Д. Тодорів Л.Д. Основи діагностичної психології. Івано-Франківськ : Тіповіт, 2008. 296 с.
2. Блейхер В. М., Бурлачук Л. Ф. Психологическая диагностика личности. Київ, 1978.
3. Юрчинська Г. К. Психомоторика. Загальний практикум [текст] : навч. посіб. / Г. К. Юрчинська. Київ : Київський університет, 2005. 164 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет:

1. Електронний кампус <http://www.login.kpi.ua/>.
2. www.gumer.info
3. www.Psylib.kiev.ua
4. www.culonline.com.ua
5. Пошукова система Google Scholar <http://scholar.google.com/>
6. Пошукова система Base <https://www.base-search.net/>
7. Система пошуку наукової інформації у відкритих архівах України (SSM) <https://oai.org.ua/>
8. Наукова бібліотека (<http://www.lib.uzhnu.edu.ua/>)
9. е-репозитарій (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/university-it/dspace>)
10. сайт е-навчання (<https://elearn.uzhnu.edu.ua/>).

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 2025 / 2026 н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № 18 від «30» серпня 2025 р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20____ / 20____ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № ____ від « ____ » _____ 20 ____ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20____ / 20____ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № ____ від « ____ » _____ 20 ____ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20____ / 20____ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № ____ від « ____ » _____ 20 ____ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)